

Coöperatief leren 3
Coöperatief leren in tafelgroepen

Slotdocument

Verantwoording:

Het onderwijs is een instituut waar vorming plaatsvindt. De kinderen oefenen veel vaardigheden op verschillende terreinen. Door maatschappelijke ontwikkelingen is de algemene kennistoename en de leerstofhoeveelheid toegenomen. We moeten dus anders omgaan met de beschikbare kennis en de overdracht daarvan.

Volwassenen hebben in de huidige maatschappij (waar de aandacht verlegd wordt van het product naar het proces) bepaalde communicatieve sociale vaardigheden nodig die spelenderwijs op school geoefend moeten worden. De volgende vaardigheden zijn belangrijk:

- leiding geven en aanvaarden
- beurt afwachten en opeisen
- hulp bieden en ontvangen
- afspraken maken en nakomen
- taak verdelen en uitvoeren
- anderen corrigeren en bemoedigen

Coöperatief leren kun je toepassen als je er veel belang aan hecht dat je leerlingen opvoedt tot democratisch denken en handelen, tot samenwerken en actief leren.

Net zoals dat in de maatschappij is, moeten kinderen in kleine groepjes kunnen samenwerken, problemen oplossen en zelf zoeken naar antwoorden. Met elkaar weet je meer.

Doel:

Coöperatief leren in tafelgroepen is als werkvorm ingebed in het onderwijsprogramma van de school.

Leren in tafelgroepen wordt in (bijna) alle vakgebieden toegepast

Leren in tafelgroepen wordt toegepast bij instructielessen en verwerkingslessen

Leerkrachten en leerlingen evalueren systematisch het proces van samenwerken

Werkwijze:

De werkvorm coöperatief wordt toegepast zoals omschreven staat in de doelen.

De werkvorm wordt minimaal één keer per week toegepast. Hierbij worden kaartjes met rollen gebruikt. De leerlingen bewaren hun kaartje in hun kleurdoos. Bij een volgende opdracht met coöperatief leren worden de kaartjes een leerling doorgeschoven zodat iedereen een nieuwe taak heeft.

De leerkracht noteert in het leerstofoverzicht bij welke activiteit coöperatief leren wordt toegepast.

In de loop van het schooljaar komt het onderwerp coöperatief leren drie keer op het maatjesoverlegformulier terug, in september, januari en mei. Er wordt besproken hoe coöperatief leren in de groep gestalte krijgt en de maatjes gaan naar aanleiding van de checklist (bijlage 1) na welke vaardigheden de komende periode nog extra aandacht nodig hebben.

Deze vaardigheden kunnen in combinatie met een les sociale vaardigheden gegeven worden.

Eén keer per jaar in april doet de leerkracht een gerichte observatie in de eigen klas aan de hand van het observatieformulier Coöperatief leren in tafelgroepen, bijlage 2.

Ondersteunende materialen:

Checklist samenwerkingsvaardigheden, bijlage 1.

Deze samenwerkingsvaardigheden zijn als volgt verdeeld:

basisvaardigheden: onderbouw

voortgezette vaardigheden: middenbouw

vaardigheden voor gevorderde groepen: bovenbouw

De checklist is geen doel op zich, maar een instrument om na te gaan welke vaardigheden nog aandacht behoeven.

kaarten met rollenspelen:

stilte-kapitein (gr. 3 t/m 8)

schrijver (gr. 3 t/m 8)

tijdbewaker (gr. 4 t/m 8)

leider (gr. 3 t/m 8)

In alle groepen worden dezelfde kaartjes gebruikt.

beschrijving van 23 vormen van samenwerking (bijlage 3)

boek: coöperatief leren binnen adaptief onderwijs van Van Vugt

Handhaving en evaluatie:

Aan het begin van het jaar wordt de werkwijze doorgenomen op de eerste personeelsvergadering.

In oktober en mei wordt er een evaluatie geschreven op het maatjesoverlegformulier.

Dit slotdocument wordt op de PV in februari geëvalueerd en eventueel aangepast.

Bijlage:

Checklist samenwerkingsvaardigheden

Checklist voor de leerkracht coöperatief leren in tafelgroepen

Evaluatieformulier voor tafelgroepen

Evaluatieformulier voor individuele leden van de tafelgroepen